

Ten eerste

Inspecteur Klazien Witte maakt aantekeningen van haar bezoek aan groep 1 en 2 van basisschool de Nieuweschool in Panningen.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Reportage Bezoek van de onderwijsinspectie

De 'boevrouw' gaat nu in dialoog

De onderwijsinspecteur van nu is een stuk minder streng dan vroeger. Toen keek hij vooral en deelde dan zijn oordeel uit, nu mag iedereen ook iets terugzeggen. Meester Rob: 'Dit is een prachtige lijst.'

Van onze verslaggever
Peter de Graaf

PANNINGEN 'Ik ben niet zenuwachtig, wel wat gespannen', zegt basisschooldirecteur Johan van den Beucken (36) maandag in alle vroegte, vlak voor het bezoek van de onderwijsinspectie. Op het schoolplein is nog geen kind te zien, maar alle leerkrachten zijn al aanwezig in de Nieuweschool in Panningen, bij Venlo. Van den Beucken heeft zijn medewerkers op het hart gedrukt 'vooral normaal' te doen: 'Iedereen moet gewoon zijn ding doen.'

Ah, daar zijn ze. Hij zet zijn koffie neer en snelt naar de deur. De onderwijsinspecteurs blijken twee vrouwen te zijn: Mirjam Timmerman (36) en Klazien Witte (46). Geen 'boemannen' deze keer, maar 'boevrouwen' van de inspectie, wordt gegrupt. De eerste kennismaking verloopt soepel, maar enige spanning is voelbaar. Het oordeel van de inspectie is immers cruciaal voor de school. Een slechte beoordeling heeft grote gevolgen, bijvoorbeeld voor de aanmelding van nieuwe leerlingen.

'Ik heb er alle vertrouwen in', zegt Van den Beucken. 'Ik heb er zin in.' De inspecteurs ook. 'We beoordelen niet alleen de kwaliteit van de school, maar willen ook de dialoog aan met directie en leerkrachten', zegt Witte. 'Ook scholen die voldoende of goed scoren, kun-

nen zich nog verbeteren. Ze moeten niet voldaan achterover gaan leunen.'

Dialoog is het sleutelwoord voor de onderwijsinspectie nieuwe stijl. De dienst heeft een pilot lopen met een nieuwe aanpak van haar toezicht. Vroeger gingen onderwijsinspecteurs vooral achterin de klas zitten en maakten zwijgend aantekeningen. In de directiekamer bladerden ze door boeken en leerplannen, vinkten indicatoren af en kwamen ten slotte tot hun bevindingen: voldoende, zwak of zeer zwak.

Ze waren de schrik van elke school. Sommige directeuren deelden vooraf een paar A4'tjes uit aan het personeel: hoe te handelen tijdens het inspectiebezoek. Lessen en lesstof werden ijlings aangepast om indruk te maken. Directies waren de weken ervoor druk met het op orde brengen van alle administratie. Vanuit de scholen kwam kritiek: de voorbereiding van het inspectiebezoek kostte te veel tijd en moeite. 'Minder dan 3 procent van de basisscholen krijgt het predikaat zwak', zegt Timmerman geruststellend. 'Met de nieuwe aanpak willen we ook wat betekenen voor de 97 procent die wel voldoende of goed scoort. Door de dialoog aan te gaan kunnen inspecteurs, directie en docenten samen de kwaliteit van het onderwijs nog verder verbeteren.'

De onderwijsinspecteurs wonen niet alleen lessen bij, maar spreken ook

Scholen die wel goed scoren moeten niet voldaan achterover gaan leunen

Klazien Witte onderwijsinspecteur

met leraren, ouders en leerlingen. Ze werken niet langer een waslijst aan deelpunten af, maar proberen zich een algemeen beeld te vormen van de school en haar kwaliteit. Ze doen dat aan de hand van 'een portret' van hoe goed onderwijs er in de praktijk uitziet. Vervolgens beoordelen ze hoe de bezochte school zich daartoe verhoudt. Ook de school zelf geeft een oordeel over haar eigen kwaliteit.

'We gaan veel wandelen door de school', zegt Van den Beucken tegen beide onderwijsinspecteurs. Ze bezoeken lessen van alle groepen behalve groep 6, waar een invaller staat wegens ziekte van de vaste leerkracht. De directeur en intern begeleider Kirsten Krieb-

bekx geven een presentatie: wat verstaat de school onder goed onderwijs en hoe brengen ze dat in praktijk?

De Nieuweschool is een fusieschool met 155 leerlingen die nog geen anderhalf jaar bestaat. Differentiatie staat hoog in het vaandel: weinig centrale lessen voor een volle klas, veel instructies en begeleiding van individuele leerlingen of subgroepjes. 'Het kind staat centraal', aldus Kriebekx.

De onderwijsinspecteurs stellen vragen en maken aantekeningen. 'Je kijkt de klas rond om te zien of alle kinderen meedoen en betrokken zijn', zegt Witte. Gaat de leraar niet te snel, legt hij wel goed uit? Natuurlijk is het een momentopname. Maar de dames hebben het snel door als er een toneelstukje wordt opgevoerd om de inspectie te behagen. 'Dan vraag ik gewoon aan een kind: gaat het nu anders dan andere dagen?', zegt Timmerman.

Er volgen rondetafelgesprekken met leraren en ouders en zelfs met een delegatie van (door de school) geselecteerde leerlingen. Die vinden het allemaal 'een gezellige en goede school'. 'Zijn er ook dingen die beter kunnen?', vraagt Witte. 'Ik vind de pauze best kort', zegt Tijn (groep 5). 'De computers hebben een slechte verbinding. Je bent 10 minuten bezig voor je een programma hebt', zegt Giel (groep 8).

Nieuw is ook het 'feedbackgesprek',

drie dagen later, met alle docenten plus directie en bestuur. Kort daarvoor hebben de inspecteurs hun ervaringen op papier gezet. Onderwijsaanbod: goed. Zicht op ontwikkeling: goed. Didactisch handelen: voldoende. Schoolklimaat: goed. Kwaliteitscultuur: goed. Veiligheid: voldoende. Etcetera.

Opvallend is dat de inspecteurs op meerdere punten positiever oordelen dan de school zelf. In het gesprek worden de goede punten en de 'verbeterpunten' open en gemoedelijk besproken. De directeur glimt van trots: 'Ik had er al een goed gevoel over.' Meester Rob Peeters: 'Dit is een prachtige lijst.'

Over vier weken volgt het rapport, waarin nu ook de school zelf een hoofdstuk voor haar rekening neemt. De leerkrachten zijn blij met de nieuwe werkwijze. 'Laagdremkelig', vindt Peeters. 'De vorige inspectie was veel strenger', meent juf Claartje Muisers (59). 'Je zat te bibberen in de klas. Dan kwam er zo'n man in pak achterin de klas zitten. Ook de kinderen reageerden anders.'

'En daarna holde hij de klas weer uit en nam allerlei klappers door', zegt meester Van Sas. 'Het eindgesprek was eenrichtingsverkeer. Nu wordt er veel meer met mensen gepraat.' Onderwijsinspecteur Witte knikt instemmend: 'We willen met zijn allen dat zo'n inspectiebezoek effect heeft. Het onderwijs moet beter worden.'